

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM

20. OKTOBER 2022 kl 09:00 – 15:00

Biblioteket A9, Avdeling for mikrobiologi og smittevern, UNN

Til stede: Aasmund Fostervold (SUS, NFMM), Kjersti Wik Larssen (St. Olavs Hospital), Jon Birger Haug (SØF, NFIM), Brian Guennigsmann (UNN, NITO), Anne-Sofie Furberg (NORM), Frode Width Gran (St. Olav, NORM), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.), Ørjan Samuelsen (UNN, deltager sak 18/22)

Forfall: Linda Rui (NFA), Heidi Cecilie Villmones (SIV), Didrik Vestrheim (FHI – gått ut av Fagrådet)

Sak 11 / 22 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste
Referat, innkalling og saksliste godkjent.

Sak 12 / 22 Oppsummering av NORM/NORM-VET 2021

Arbeidet med ferdigstilling av NORM/NORM-VET 2021 ble gjennomgått. Alt i alt har prosessen gått overraskende bra sett i lys av den pågående pandemien. Deltagerlaboratoriene har levert data innen fastsatt frist og fulgt opp alle henvendelser om uvanlige og/eller usannsynlige resultater. Analysearbeid og skriving har likeledes fulgt oppsatt plan til tross for at mange bidragsytere i perioder har vært omdisponert til andre arbeidsoppgaver. Rapporten ble sendt ut tidlig i september, og det ble samtidig produsert en podkast med ca. 2500 nedlastinger fra VETpodden på Veterinærinstituttet og Folkehelsepodden på FHI.

Hovedpunktene i rapporten ble gjennomgått. Fagrådet ønsker i hovedtrekk å beholde dagens utforming av rapporten, men det kom enkelte forslag til rettelser og forbedringer:

- Verifiseringen av ESBL *E. coli* og *Klebsiella* spp. utføres nå enten med MIC gradienttest eller med kombinasjonslapper. Dette må fremgå av teksten slik det er anført i metodedelene av rapporten.
- Det etterspørres nevnerdata for ulike undersøkelser (for eksempel antall MRSA screening) for å få et bedre bilde av testaktiviteten som ligger til grunn for de meldte tilfellene. Det diskuteres hvordan dette i praksis kan gjennomføres (separate registreringer fra laboratorienes databaser, utheving av data fra MSIS-registerets nasjonale mikrobiologidatabase etc). Det er enighet om at dette kan være nyttig informasjon, men det vil være svært omfattende å etablere en slik rapportering som del av NORM-

systemet. Foreløpig vurderes det som mest formålstjenlig å avvente hvordan de pågående nasjonale registerprosjektene (MSIS-databasen, kjernejournal etc) eventuelt kan bidra med slik informasjon.

Sak 13 / 22 Status for overvåkingsopplegget i NORM 2022

Kort oppdatering om framdrift for overvåkingen i 2022. Programmet er forholdsvis avgrenset, og unntatt noen mindre spørsmål om testpanelet for *Haemophilus influenzae* har laboratoriene kommet godt i gang med arbeidet.

Sak 14 / 22 Status for NORM-atlas og hjemmesidene for NORM

Hjemmesidene for NORM er blitt oppdatert i samsvar med tidligere ønsker i Fagrådet. Det er således etablert fortløpende lister for publikasjoner knyttet til NORM (egne publikasjoner, artikler basert på data fra NORM-registeret og prosjekter støttet økonomisk av NORM), og for tildelinger av forskningsmidler. Det blir foreslått at man også skal presentere data om samlet antall søknader og bakgrunnsinformasjon om tildelingene. For noen år siden hadde NORM sentralt en presentasjon på deltagermøte for NORM der slike oversiktsdata ble lagt fram. Det avtales at denne presentasjonen skal oppdateres og legges ut på hjemmesiden for å vise bredden og omfanget av forskningen knyttet til NORM.

Data for 2021 er ferdig bearbeidet for presentasjon på NORM-atlas, men dette er ennå ikke kommet på plass grunnet tekniske problemer. Det forventes at dette skal løses innen kort tid. Fagrådet etterspør om man i større grad kan gjøre databasen i NORM tilgjengelig for direkte nedlasting i tråd med trenden blant andre offentlige registre. NORM sentralt vil jobbe videre med denne problemstillingen. I første omgang skal databasen flyttes fra helseregister.no til Norsk helsenett (NHN), og det er uklart når dette vil bli ferdigstilt. NORM-atlas er ikke egnet for nedlasting av kilde-data da dette er en ren kartapplikasjon basert på aggregerte resultater. Det vil imidlertid være aktuelt å se på hvilke muligheter som ligger i NHN for slik nedlasting. Det forutsettes at man finner tilfredsstillende forvaltningsmodeller for anonymisering i samråd med FHI som data-ansvarlig institusjon.

Sak 15 / 22 Søknader om tildeling av forskningsmidler fra NORM 2022

Fagrådet hadde på forhånd vurdert de innkomne søknadene og rangert dem etter kvalitet. NORM hadde mottatt 9 søknader innen fristen 01.10.2022, og 7 av disse ble funnet klart støtteverdige. I den prioriterte listen ble de 4 øverste søknadene vurdert som klart bedre enn de øvrige. Disponibelt beløp for forskningsstøtte vil være klart mot slutten av regnskapsåret, og NORM sentralt vil da tildele midler og følge opp alle søkere.

Fra vårmøtet 2022 var det tre tidligere søknader der Fagrådet ønsket nærmere informasjon ut fra manglende informasjon og/eller gjennomføring i henhold til plan. En av søkerne har tilbakebetalt det tildelte beløpet mens en annen har gjort rede for bruk i samsvar med søknad. For det siste prosjektet er pengene

tilsynelatende brukt i prosjektsammenheng, men søkerne arbeider ikke lenger ved institusjonen og videre krav om rapportering vil ikke føre fram. Man velger derfor å avslutte saken uten videre tiltak.

Sak 16 / 22 Deltagermøte for NORM og Nasjonal konferanse om antibiotikaresistens og infeksjoner i helsetjenesten, Gardermoen 23.11.2022.

Etter to års opphold blir det igjen arrangert møter på Gardermoen 23.11.2022. Program for Deltagermøte for NORM og Nasjonal konferanse om antibiotikaresistens og infeksjoner i helsetjenesten (AMRHAI) var sendt ut på forhånd og ble godt mottatt av Fagrådet. Det påpekes at forslaget til overvåkingsprogram for NORM 2023 må presenteres av ny leder av Fagrådet ettersom dagens leder går ut ved nyttår.

Sak 17 / 22 Overvåking av resistens i miljøprøver – NORM ECO / AMR NORSE

Det er flere pågående initiativer i Norge for å vurdere eventuell resistensovervåking av miljøprøver innenfor rammen av Én helse (One Health). Vitenskapskomitéen for mat og miljø (VKM) har nylig sendt ut en rapport om mulig etablering av et overvåkingssystem for resistens i miljøet i Norge (NORM-ECO). NORM har deltatt i dette arbeidet, og rapporten vurderes som faglig velbalansert og nyttig. Leder av arbeidet (Kaare M. Nilsen ved OsloMet) er invitert til å presentere rapporten på Gardermoen 23.11.2022. Det avtales at Fagrådet skal få distribuert rapporten fra VKM.

NORM er også involvert i et forskernettverk ledet av FHI (AMR NORSE) med finansiering fra Norges forskningsråd. Den opprinnelige prosjektbeskrivelsen for AMR NORSE er i stor grad sammenfallende med arbeidet som er gjort av VKM, og prosjektet har derfor i større grad blitt et faglig diskusjonsforum uten spesifikke leveranser. AMR NORSE har blitt betydelig forsinket som følge av pandemien og omdisponering av personell på FHI.

Sak 18 / 22 Framtidig strategi for resistensovervåking i Norge

NORM sentralt ønsket med denne saken å invitere til en bred diskusjon om strategiske valg for fremtidens resistensovervåking i Norge. Ørjan Samuelsen (K-res) belyste nytten av stammekolleksjonene i NORM, mens Frode Width Gran informerte om fordeler og ulemper ved mer omfattende bruk av rutinedata i overvåkingen. Fagrådet hadde mange synspunkter på problemstillinger rundt balansen mellom protokoller (høy kvalitet, begrenset antall) og rutinedata (lavere kvalitet, høyt antall), bruk av genomanalyser og kobling mot nasjonale databaser (MSIS, Nasjonal mikrobiologisk database og Pasientens prøvesvar (tidligere NILAR)). Det er mange uavklarte spørsmål, spesielt angående muligheter og begrensninger ved framtidige nasjonale registre. Fagrådet ønsker inntil videre at NORM i hovedsak skal følge dagens opplegg, men vurdere spørsmålet om å gjøre mer data tilgjengelig for brukernes egne analyser. Bruk av genomdata vurderes å være på et passende nivå ut fra vurdering av kost/ nytte.

Sak 19 / 22 Overvåkingsopplegget for 2023

Fagrådet tok utgangspunkt i oversikten for overvåkingsopplegg for NORM 2020-2022. De etablerte ordningene for patogene tarmbakterier (alle isolater for *Salmonella* spp., *Shigella* spp. og *Yersinia enterocolitica*; utvalg av *Campylobacter* spp.), *Neisseria gonorrhoeae* (alle isolater) og *Mycobacterium tuberculosis* (alle isolater) fortsetter uendret. Videre kontinueres overvåkingen av systemiske isolater i regi av referanselaboratoriene for gjærsopp (OUS – Rikshospitalet), *Haemophilus influenzae* (FHI), *Neisseria meningitidis* (FHI), *Streptococcus pneumoniae* (FHI), *Streptococcus pyogenes* (FHI) og *Streptococcus agalactiae* (St. Olav) uendret.

For øvrige systemiske isolater er det enighet om følgende forslag:

- *E. coli* 6 mnd
- *Klebsiella* spp. 9 mnd
- *Enterococcus* spp. 9 mnd
- *Staphylococcus aureus* 9 mnd
- *P. aeruginosa* 12 mnd
- *Acinetobacter* spp. 12 mnd
- *Staphylococcus lugdunensis* 12 mnd

Det må i løpet av 2023 vurderes om overvåkingsperioden for *P. aeruginosa* og *Acinetobacter* spp. må forlenges for å få tilstrekkelig antall isolater.

Når det gjelder utvalget av antibiotika blir det foreslått å inkludere streptomycin for *Enterococcus* spp. da dette kan være et aktuelt middel ved endokarditt, selv ved høygradig resistens mot gentamicin og andre aminoglykosider.

For ikke-systemiske isolater ble følgende opplegg foreslått:

- *E. coli* fra urin 2 dager
- *Klebsiella* spp. fra urin 3 uker
- *Staphylococcus aureus* fra sår 1 uke
- *Staphylococcus lugdunensis* fra sår 3 mnd
- *Streptococcus pneumoniae* fra luftveisprøver 3 uker

Forslaget til overvåkingsopplegg vil bli sendt rundt til deltagerlaboratoriene for vurdering og endelig beslutning på Deltagermøtet for NORM på Gardermoen 23.11.2022.

Sak 20 / 22 Nye medlemmer til Fagrådet

I løpet av inneværende periode har Didrik Vestrheim sluttet ved FHI og dermed gått ut av Fagrådet. NORM sentralt har tidligere vært i kontakt med FHI for å få oppnevnt ny representant uten at dette er kommet på plass. NORM sentralt vil følge opp denne saken. Videre har representantene for Norsk forening for medisinsk mikrobiologi (Aasmund Fostervold) og Norsk forening for infeksjonsmedisin (Jon Birger Haug) tjent to fulle perioder og går ut av

Fagrådet etter 8 år. Fostervold og Haug tar kontakt med henholdsvis NFMM og NFIM for å få oppnevnt nye medlemmer fra 2023. Både NORM sentralt og de resterende medlemmene av Fagrådet uttrykker takknemlighet for innsatsen som har vært lagt ned gjennom mange år. Heidi Cecilie Villmones har fungert som nestleder i Fagrådet. Det forutsettes at hun kan overta som leder fra nyttår inntil neste møte i Fagrådet. På Fagrådets møte våren 2023 må ny leder og nestleder formelt komme på plass.

Sak 21 / 22 Refusjon til laboratoriene for 2022

Det gjøres ingen endringer i refusjonen for laboratorienes deltagelse i NORM i 2022. Som tidligere er overføringene basert på en blanding av refusjon for deltagelse i overvåkingen som helhet og refusjon ut fra antall innrapporterte isolater.

22 / 22 Eventuelt

I forkant av møtet er det besluttet å legge Fagrådets møte våren 2023 til torsdag 23.03.2023. Fagrådet vil følgelig ha separat møte for gjennomgang av tilbakemeldinger om tildelt forskningsstøtte onsdag 22.03.2022.

Tromsø 28.10.2022